

Strategisk plan 2017–2021

NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge

Unirand AS, Universitetet i Oslo

Innledning

Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (NUBU) har som hovedmål å styrke og støtte familiens, barnets og ungdommens utviklingsmuligheter. Dette innebærer å forebygge og redusere alvorlig problematferd og styrke psykososial utvikling og sosial kompetanse. NUBU utvikler, implementerer, kvalitetssikrer og evaluerer evidensbaserte tiltak rettet mot barn og unge, foreldre, familier, barnehager og skoler.

Senteret skal utføre tiltaksforskning for å finne ut hvilke innsatser som gjør en positiv forskjell. Vi skal gjennom forskning øke kunnskapen om barns sosiale utvikling, og undersøke hva som forårsaker atferdsproblemer og andre sammensatte vansker hos barn og unge, samt hvordan disse kan forebygges og behandles. Et viktig formål med vår virksomhet er å omsette og implementere forskning til praksis i forebygging og behandling.

Barne- og likestillingsdepartementet tok i 1999 initiativet til opprettelsen av senteret. Bakgrunnen var at mange av tiltakene som ble tilbudt barn og unge med alvorlige atferdsproblemer ble vurdert som lite virksomme, mangelfulle og lite differensierte. Departementet pekte også på behovet for økt kunnskap om hva som forårsaket og hva som kunne avhjelpe atferdsproblemer. Måltrettet forskning var ønsket. I 2016 hadde senteret 46 årsverk og 50 ansatte og mottok årlige tilskudd på til sammen rundt 60 millioner kroner, fra direktorater og Norges forskningsråd.

Vi følger forskningen inn i praksis er senterets visjon i et fagfelt i utvikling og endring. Senteret arbeider aktivt for å møte de utfordringene som møter oss. En gjennomgang av landets kunnskaps- og kompetansesentre peker på mulige endringer i organisering og finansiering. Gjennomføres forslaget om at oppgaver som i dag er tillagt spesialisthelsetjenesten for barn og unge skal overføres til kommunene, vil det stille senteret overfor nye utfordringer i implementeringen, ikke minst knyttet til tiltakene for ungdom. I samfunnsdebatten er atferdsbegrepet stadig gjenstand for diskusjon. Andre fagmiljøer og representanter for brukerne ønsker at begrepet ikke nyttes i lovgivningen.

Utgangspunktet for NUBUs virksomhet framover er godt. Forskningsrådet gjennomførte i 2016 en evaluering av senteret på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet. Evalueringen er positiv og oppsummerer at senteret har en høy forskningskvalitet, når sine mål og har gode implementerings- og kvalitetssikringsstrategier.

Strategiplanen møter de utfordringene som skjer i faget og i samfunnet. Evalueringen peker også på forbedringspotensial og utfordringer. Det etterspørres blant annet et tettere samarbeid med grunnutdanningene og høyskolene, samt en mer målrettet fagformidling, på norsk, mer rettet mot praksisfelt og kommuner.

Planen skal således være et verktøy for å møte de utfordringer og forventninger senteret står overfor, særskilt overfor kommunene.

NUBUs førende prinsipper og verdier for utføring av samfunnsoppdraget er

inkludering, differensiering og implementering.

- Inkludering: Barn og unge i målgruppene skal få virksom hjelp, til rett tid, der de bor. Tiltakene bygger på foreldrene og familiesamarbeid, og skal involvere og inkludere barnet eller ungdommen. Tiltakene skjer i hjemmet, i barnehagen, i skolen eller i det øvrige nærmiljøet.
- Differensiering: Tiltakene er tilpasset barnets og ungdommens behov og familiens situasjon. De tar utgangspunkt i «hva som virker for hvem» og tar hensyn til kontekst og sammensatte vansker.
- Implementering: Tiltakene spres og innføres målrettet med høy implementeringskvalitet til regionale og kommunale tjenester i hele landet, og kjennetegnes ved god dokumentasjon, implementeringsstøtte og solide kvalitetssikringssystemer.

Målgrupper

NUBUs virksomhet henvender seg til flere kategorier av målgrupper:

- Barn, ungdom og deres foreldre eller andre omsorgspersoner i målgruppen
- Tjenestetilbud for barn og unge, i kommunene og i spesialisttjenesten
- Barnehager og skoler
- Forsknings- og utdanningsinstitusjoner
- Bevilgende myndigheter (departement, direktorater) og Norges forskningsråd
- Interessegrupper og frivillige organisasjoner for barn og unge

Satsingsområder

Strategisk plan for 2017–2021 angir hvordan NUBU skal arbeide i denne perioden, gjennom fire satsingsområder, i tråd med hva som framkommer i Evalueringskomiteens rapport (framlagt 8.4.2016). Disse satsingsområdene skal gjenspeiles og synliggjøres gjennom senterets årlige handlingsplaner.

Åpenhet og omdømme

En kunnskapsinstitusjon er sterkest når den reflekterer over egen praksis; når den åpent forteller om perspektiver og begrensninger i sine resultater; når den kan forholde seg til intern og ekstern kritikk.

I forlengelsen av dette bør senteret signalisere sterkere at det ønsker å være i dialog med sine faglige omgivelser. NUBUs vitenskapelige publiseringer og materiell bør i størst mulig grad være fritt tilgjengelig og bør kunne lastes ned kostnadsfritt. Videre er det viktig å forholde seg til spørsmålet om hvordan en best opprettholder uavhengighet i forskningen, når prosessene løper samtidig, i en relativt liten organisasjon. Dette gjøres gjennom åpenhet i – og redegjørelse for – organisering i prosjektene, samt fagfellevurderinger av publisering av forskningsresultater.

Senteret

- vektlegger en god dialog med målgruppene og tilstreber økt brukermedvirkning
- har tilgjengelige og tydelige retningslinjer for relasjonen mellom forskning og utvikling/implementering som forplikter og legitimerer forskningens uavhengighet
- redegjør for metodiske valg og begrensninger i forskning og tiltaksutvikling
- har gode rutiner for internkontroll, informasjonssikkerhet og personvern
- oppmuntrer til replikasjonsstudier i andre forskningsmiljøer
- gjør egne publikasjoner lett tilgjengelige

I strategiperioden ønsker vi å gjøre flere tiltak som vil kunne bidra til bedre åpenhet. Senterets navneendring er blant tiltak som bidrar til dette. Navnet *NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge* er mer dekkende for vårt samfunnsoppdrag, og for bredden i de problemer og utfordringer som målgruppen, og dermed senterets fagmiljø, står overfor. Videre skal flere av forskningsartiklene fra NUBU gjøres mer tilgjengelig gjennom fri nedlasting (*Open access*), med målsetting om at vi i løpet av strategiperioden kan gjøre samtlige forskningspublikasjoner fritt tilgjengelige. Vi ønsker også å løfte fram alle de brukererfaringer som er lagret i våre databaser. Dette er viktige data som bør systematiseres og synliggjøres.

Samarbeid

Kommuner og andre offentlige tjenesteytere er NUBUs viktigste samarbeidspartnere i implementeringsvirksomheten. Utviklingsarbeidet og forskningsprosjektene har en rekke samarbeidspartnere internasjonalt, ikke minst i USA. Det er ønskelig med mer formalisert samarbeid med nordiske og europeiske partnere i framtidige forsknings- og utviklingsoppgaver. Nasjonalt ønsker vi et mer formalisert samarbeid med andre kunnskaps- og kompetansesentre, samt å utvide kontakten med høyskolene og universitetene. Det er et mål for senteret å være mer tilgjengelig for grunnutdanningene for helse- og sosialarbeidere. Mange av disse studentene vil komme til å arbeide med programmene i praksis, og vi ønsker å invitere til deltakelse i forskningssamarbeid. Senteret bør bli mer synlig på høyskolene og universitetene, og i ulike fora for praktikere, klienter og andre brukere, og det skal arbeides videre med å få senterets publikasjoner representert på høyskolenes og universitetenes pensumlister.

Senteret skal

- styrke samarbeidet med tjenesteleverandører for barn og unge, for økt spredning av virksomme tiltak både regionalt og kommunalt
- opprette gode møteplasser for dialog med brukere og brukerorganisasjoner
- styrke samarbeidet med høyskoler og universiteter som utdanner fagpersoner innenfor relevante fagfelt
- styrke samarbeidet med regionale kunnskaps- og kompetansesentre for barn og unge
- være en foretrukket samarbeidspartner for nasjonale og internasjonale forsknings- og kunnskapsmiljøer

For å styrke dialogen med fagfelt og utøvere vil vi i større grad ta initiativ til samarbeid med forskere ved norske høyskoler og universiteter, knyttet til senterets forsknings- og utviklingsprosjekter. Et tettere samarbeid vil også gi større mulighet for å få NUBUs publikasjoner inn på aktuelle pensumlister. Vi vil videreføre praksis med å ta inn ph.d.- og post

doc.-stipendiater fra høyskoler og universiteter. Vi vil tilstrebe en tettere dialog med brukerorganisasjoner og kommuner, og initiere dialogmøter og/eller referansegrupper. Vi vil arbeide for økt dialog med nasjonale og regionale kunnskaps- og kompetansesentre, for å bedre den samordnete tjenestestøtten til kommuner og regioner. Et nylig initiert samarbeid med NBUP (Norsk forening for barn og unges psykiske helse) videreføres ved at NUBU inngår som medarrangør for den nasjonale Barn og Unge-kongressen.

Formidling

NUBU publiserer et høyt antall både fagfelleverderte og ikke-fagfelleverderte artikler, bøker, bokkapitler og rapporter, med høy kvalitet. Internasjonale vitenskapelige artikler med fagfellevurdering utgjør en relativt stor del av senterets publiseringer, noe som er i tråd med senterets overordnede målsettinger. Framover vil *formidling til praksisfeltet* gis høyere prioritet. Det innebærer blant annet en høyere andel publiseringer i norske tidsskrift.

Senteret skal

- være en synlig og tilgjengelig kunnskapsleverandør på feltet atferdsproblemer, sammensatte vansker og sosial kompetanse
- ha en solid formidlingsstrategi for alle våre tilgjengelige formidlingskanaler, inkludert sosiale medier, for å sikre at kunnskap når fram til våre målgrupper
- arrangere faglige møter, seminarer og konferanser
- sørge for at forskningsresultater gjøres tilgjengelige for praksisfeltet gjennom publikasjoner på norsk, samt god forskningsformidling i ulike kanaler

I strategiperioden vil formidling være en høyt prioritert oppgave. Prioriteringen skal gjenspeiles i senterets årlige budsjetter, og gjennom en egen prosjektgruppe som utarbeider konkrete rutiner for formidling, og sørger for tett oppfølging av disse, i tråd med strategiplanen. Blant de viktigste målsettingene er at praksisfeltet skal få bedre kjennskap til senterets forskning, utviklingsarbeid og metoder. Dette innebærer blant annet en høyere prioritering av, og forpliktende rutiner for, å gjøre vår forskning og vårt utviklingsarbeid lettere tilgjengelig gjennom publikasjoner på norsk, i norske tidsskrift, rettet mot praksisfeltet. Vi vil arbeide for å optimalisere språk, tilgjengelighet og innhold på våre nettsider, i informasjonsmaterieil og i andre formidlingskanaler. De siste års satsing på utadrettet formidling og tilgjengelighet i sosiale medier har vært vellykket, og skal videreføres.

Struktur og organisasjon

NUBUs utvikling av og forskning på evidensbaserte programmer og modeller er evaluert til å være av høy internasjonal kvalitet, og til at senteret på dette feltet har en særstatus, ikke bare i Norge, men også i Norden og internasjonalt. Senteret tar sikte på å styrke sin rolle som et nasjonalt og internasjonalt fagmiljø som bidrar til innovasjon, forsknings- og kompetanseutvikling på sitt område.

Senterets særegne struktur er at forskning, metodeutvikling og implementering foregår innenfor samme organisasjon. NUBUs gode resultater på alle tre områder understrekes i evalueringen av senteret (2016). Senteret vil bygge videre på denne strukturen, som et eget kunnskaps- og kompetansesenter med definert kjernevirksomhet innenfor de tre nevnte områdene.

Senteret skal

- følge implementeringen tett i tjenestene og legge til rette for rutiner og kvalitetssikringssystemer som sikrer program- og metodeintegritet
- ha et kvalifisert fagmiljø med en intern organisering som sikrer utveksling av kunnskap som knytter sammen forskning, utvikling og implementering
- bidra til metodeutvikling gjennom gode rutiner for å omsette egne forskningsresultater til praksis
- være tilpasningsdyktige overfor endringer i et politisk og forvaltningsmessig skiftende landskap

I kommende strategiperiode vil det være naturlige utskiftninger i NUBUs ledergruppe. Senteret og styret vil sikre videreføring av kunnskap og kompetanse i organisasjonen gjennom målrettet rekruttering til lederstillingene. For at senteret skal være tilpasningsdyktig overfor endringer i politikk, fag- og praksisfelt, vil vi i strategiperioden utarbeide bedre rutiner for kunnskapsdeling på tvers av senterets tre avdelinger, for ytterligere å sikre den gjensidige utvekslingen mellom forskning og metodeutvikling. Vi vil også styrke implementeringen og bruken av våre standardiserte tilbakemeldingsinstrumenter for oppfølging av brukertilfredshet, implementeringskvalitet, tiltaksutøvelse og effekt. Til sammen skal disse tiltakene sørge for at tjenestene vi tilbyr møter etterspørselen i fagfeltet, er oppdatert på seneste forskning, og har gode systemer for kvalitetssikring.